

Mångfaldens Manuela först på Slottsbakken

Det är historiska steg som hon tar över Slottsbakken i Oslo denna höstdag den 18 oktober 2007. Manuela Ramin-Osmundsen är den första norska ministern med invandrabakgrund. Hon har blivit barn- och jämställdhetsminister och vet själv hur det är att vara färgad, kvinna och invandrare.

– Det är hög tid att vi får en minister med invandrabakgrund, säger statsministern. Ansiktena till Ramin-Osmundsen och Solheim speglar vad de tänker. Den första lever sig in i varje sekund av det som sker, den andra är veteran och låter tankarna vandra.

Många glädjer sig

Några dagar senare, när vi träffar Ramin-Osmundsen på hennes kontor där blomsterdoften från ett trettiotal buketter ligger tungt, är hon fortfarande upprymd.

– Jag tror att många människor har sett fram till den här dagen, säger hon.

Allt är fortfarande nytt, men de första negativa reaktionerna har redan hunnit komma. Vissa anser att hon hör till "fel" invandrargrupp. "Hon är ett falskt invandraralibi i regeringen som inte har vuxit upp i Norge och som inte har sett problemen norska minoriteter har utsatts för på nära håll", säger en norskpakistansk kommunalpolitiker i Oslo. Norge är det enda land i världen där pakistanierna är den största invandrargruppen. Ramin-Osmundsen har föräldrar från Martinique och

har delvis vuxit upp på den västindiska ön. I Paris studerade hon juridik och träffade sin norske man, Terje Osmundsen, som varit statssekreterare för Høyre. Men det har inte bara varit att ta gräddfilen in i det norska samhället.

– Jag har mött diskriminering, men jag har glömt det. Jag är en positiv person som vill gå vidare, samtidigt som jag lär något av det.

Nej till EU ändrade karriären

Norges nej till EU 1994 betydde att hon var tvungen att ändra sina planer. Hennes utbildning skulle inte längre bli automatiskt godkänd. Hon var tvungen att vidareutbilda sig. Konkurrenten med norska advokater som tagit hela sin utbildning i Norge blev för svår för att kunna klara sig som advokat på egen hand.

– Att ha EU som specialområde och franska som modersmål var inte den bästa kombinationen just då, säger hon. Det blev specialpedagogik på Högskolan i Oslo.

– Jag var gravid med mitt tredje barn och hade inte lust att ta juridikexamen en gång till.

Hennes första utspel som minister har handlat om barns rättigheter.

– Som samhälle måste vi också inkludera barn med beteendeproblem. Vi måste erkänna att dessa ungdomar är något långt mer än sitt negativa beteende. De är människor med hopp, drömmar, sorg och längtan, skriver hon i ett inlägg.

Som ledare för Senter mot etnisk diskriminering 1998-2002 och som vice chef i Utledningsdirektoratet, har hon sett sin beskärda del av grusade förhoppningar. Hennes tid som chef för UDI, som det brukar förkortas i Norge, blev kort. Den förre chefen tvingades avgå efter att 130 kurder från Irak hade fått asyl, tvärtemot de politiska signalerna. Manuela Ramin-Osmundsen anklagades för att hon borde ha varit informerad om beslutet och valde därför att avgå. Hon blev specialrådgivare i UD istället.

Under hennes första dagar som minister går det liberalistiska Fremskrittspartiet ut och kritiserar valet av henne hårt. I vanliga fall brukar ministrarna få en chans att visa vad de står för först, påpekar Dagbladet på ledarplats: "Kanske blir Manuela Ramin-Osmundsen en omstridd minister. Hon är känd för att ha en stark vilja. Då får angreppen komma framifrån, inte smygande bakifrån som nu" skriver tidningen.

Förutom familjepolitiken och jämställdheten får hon också ansvaret för arbetet med anti-diskriminering. Tiden när de nordiska regeringarna var utan etniska minoriteter är förbi. I Sverige sitter redan Nyamko Sabuni med bakgrund från Ghana som jämställdhetsminister. I Danmark har Naser Khader

bildat ett eget parti, Ny Alliance.

Nordisk utmaning

När Nordiska rådet sammanträder i Oslo är det debatt om jämställdheten.

– En aktuell utmaning för det nordiska samarbetet om jämställdheten bör vara att ta med alla orsaker till diskriminering, i tillägg till kön, säger Manuela Ramin-Osmundsen.

– Norden är mångfaldigt och invånarna är olika när det gäller etnicitet, språk, religion, sexuell orientering och regional tillhörighet, påpekar hon.

Antalet invandrare i parlamenten varierar från en suppleant med amerikansk bakgrund i Alltinget på Island, till 22 ledamöter i den svenska Riksdagen. Även om antalet ökar sker det saktare än vad invandrarandelen i befolkningen ökar. Som ledare för Senter mot Etnisk diskriminering föreslog Ramin-Osmundsen att tio procent av de statsanställda borde ha minoritetsbakgrund. Är det något hon som minister kommer att försöka införa?

– Där är jag i den lyckosamma situationen att två av mina regeringskolleger från och med årsskiftet sätter igång ett tvåårigt projekt med moderat kvotering av personer med minoritetsbakgrund. Tolv statliga verksamheter ska vara med i försöket, däribland några av de största verksamheterna.

Kvinnokvotering i styrelserna

Hon ärver också hanteringen av världens första lag som kräver att 40 procent av styrelserna i publika bolag ska vara kvinnor. Fristen för att uppfylla kravet går ut vid årsskiftet.

– Jag är övertygad om att samtliga företag kommer att

uppfylla lagen den 1 januari. Jag vill tona ned dramatiken. Det finns inga tecken på att företagen inte hittar tillräckligt många bra kvinnliga kandidater. Men lagen finns där, säger hon.

Men jämställdhet handlar inte bara om att sitta med där besluten fattas.

– Tar vi hänsyn till arbetstiden och beräknar lön per årsverk eller timlön, tjänar kvinnor i genomsnitt omkring 15 procent mindre än män. Det är en skillnad på 60 000 norska kronor per år – och då jämför jag män och kvinnor som arbetar heltid.

”Kanske blir Manuela Ramin-Osmundsen en omstridd minister. Hon är känd för att ha en stark vilja”

– Löneskillnaderna beror i stor grad på den könsdelade arbetsmarknaden: Män och kvinnor befinner sig i olika branscher och yrken. Kvinnodominerade yrken är helt enkelt sämre betalda än yrken som är dominerade av män, även om det handlar om arbetstagare med lika lång utbildning och yrkeserfarenhet. I slutet av februari nästa år lägger utredningen som går igenom villkoren för män och kvinnor på arbetsmarknaden – Likelönkommisjonen – fram sina resultat. Samtidigt har det norska Stortinget beslutat att 2008 ska vara Mångfaldsåret. Norrmännen kommer nog att få se mycket av Manuela under det året.

Text och foto: Björn Lindahl